

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/57/2014
Identifikačné číslo spisu:	3810010633
Dátum vydania rozhodnutia:	16.10.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:3810010633.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného W. Z. pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 Tr. zák. a iné prerokoval na neverejnom zasadnutí 16. októbra 2014 v Bratislave dovolanie obvineného W. Z., zastúpeného obhajcom JUDr. Ľubomírom Kišacom, proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 15. januára 2014, sp. zn. 3 To 70/2013, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného W. Z. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza z 2. mája 2013 sp. zn. 1 T 207/2010 bol obvinený W. Z. uznaný za vinného z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 Tr. zák. (bod 1/ rozsudku) a prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d/ Tr. zák. (bod 2/ rozsudku) na skutkovom základe, že

1/ dňa 02. októbra 2007 v Prievidzi prevzal od W. V. sumu 100.000,-Sk (3.319,39 €) patriacu poškodenému W.G., ktorú od neho vylákal s tým, že uvedená suma bude predstavovať zálohu z kúpnej ceny bytu číslo 461/1 na ulici Sama Chalupku v Prievidzi, k odpredaju bytu poškodenému nedošlo, obvinený minul peniaze pre vlastnú potrebu, čím spôsobil poškodenému W.G.kodu 3.319,39 eur,

2/ i napriek tomu, že mu rozhodnutím Okresného dopravného inšpektorátu v Topolčanoch, sp. zn. ČVS: ORP-640/DI-SK-2009 zo dňa 27. januára 2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť v ten istý deň, bol uložený aj zákaz činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu na dobu 40 mesiacov, dňa 18. augusta 2010 o 12.00 hod. viedol po ceste I/50 v meste Nováky, okres Prievidza, osobné motorové vozidlo značky VW Passat evidenčné číslo Z.

Za to bol odsúdený podľa § 221 ods. 2 Tr. zák. za použitia § 41 ods. 1, § 38 ods. 4, § 37 písm. h/, m/ Tr. zák. k úhrnnému trestu odňatia slobody vo výmere 32 (tridsaťdva) mesiacov, pričom na výkon uloženého trestu bol podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 61 ods. 2, § 38 ods. 4, § 37 písm. h/, m/ Tr. zák. mu bol uložený trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá všetkého druhu na dobu 4 (štyroch) rokov.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bol zaviazaný nahradiť poškodenému W.G. škodu vo výške 3.319,39 €.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie obvinený W. Z. podaním prostredníctvom svojej obhajkyne (č. l. 448 - 451). V dôvodoch odvolania uviedol, že skutky nespáchal a necíti sa byť vinným. Vytýkal súdu prvého stupňa, že nevykonával vo veci potrebné dokazovanie a pri ustálení skutkového stavu v bode 1/ vychádzal z rozporuplných svedeckých výpovedí Z. U., W. V., poškodeného W.G.. Tieto výpovede súd hodnotil veľmi subjektívne v jeho neprospech. Rovnako namietal skutkové zistenia v bode 2/, pričom znovu namietal, že súd nevykonával dôkazy, ktoré navrhoval na svoju obranu. Spochybnil svedecké výpovede príslušníkov polície V.U. a W. F., ako aj výpoveď svedka E. E., na ktorého podal trestné oznámenie pre krivú výpoveď. Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť v celom rozsahu a vec vrátiť súdu prvého stupňa na doplnenie dokazovania. Alternatívne navrhol pri uznaní viny prihladiť na skutočnosť, že napomohol orgánom činným v trestnom konaní pri odhaľovaní závažnej trestnej činnosti, prihladiť na jeho doterajší život a uložiť mu podmienený trest odňatia slobody s probačným dohľadom.

Odvolanie podal aj samotný obvinený (č. l. 452 - 454), pričom v jeho dôvodoch znovu hodnotil jednotlivé svedecké výpovede, zároveň poukázal na poľahčujúce okolnosti a dožadoval sa mimoriadneho zníženia trestu.

Dodatkom dôvodov odvolania z 13. januára 2014 (č. l. 540 - 550) prostredníctvom novozvoleného obhajcu obvinený znovu namietal vyššie uvedené svedecké výpovede a vytýkal súdu, že k ustáleniu skutkového stavu došlo bez náležitého zistenia a bez odstránenia podstatných rozporov, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania. Poukazoval na nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia a svojvôľu pri hodnotení dôkazov. V závere odvolania navrhol napadnutý rozsudok zrušiť v celom rozsahu a domáhal sa oslobodenia spod obžaloby.

Na základe včas podaného odvolania vo veci rozhodoval Krajský súd v Trenčíne, ktorý po preskúmaní napadnutého rozhodnutia v zmysle § 317 Tr. por. na verejnom zasadnutí 15. januára 2014 uznesením pod sp. zn. 3 To 70/2013 odvolanie obvineného W. Z. podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 15. januára 2014, kedy vo veci rozhodol krajský súd, pričom obvinený uložený trest vykonáva od 24. januára 2014 t.č. v Ústave na výkon trestu Leopoldov.

Odpis rozhodnutia krajského súdu obvinený prevzal 9. mája 2014, jeho obhajca prevzal rozhodnutie 21. februára 2014, prokurátor 20. februára 2014 a poškodený W.G. prevzal odpis rozhodnutia 25. februára 2014.

Okresný súd Prievidza 22. septembra 2014 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie obvineného W. Z., ktoré podal prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Ľubomíra Kišaca. Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 24. júla 2014 z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c/, e/, i/ Tr. por.

V písomných dôvodoch svojho dovolania obvinený vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. bližšie nekonkretizoval, akým zásadným spôsobom súdy porušili jeho právo na obhajobu. Možno sa iba domnievať, že toto porušenie videl v tom, že súdy nezadovážili a nevykonali dôkaz prehratím kamerového záznamu z policajného zákroku, resp. v nevykonaní ďalších dôkazov svedčiacich v jeho prospech, konkrétnosti však nespomenul.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e/ Tr. por. namietal, že vina v bode 2/ rozsudku bola ustálená na podklade dôkazov, ktoré v prípravnom konaní vyprodukoval príslušník policajného zboru, ktorý mal byť pre svoj predchádzajúci vážny spor s ním ako obvineným, vylúčený z konania pre

predpojatost' a ním vykonané úradné záznamy ku dňu 18.08.2010 (kedy malo dôjsť ku skutku) nemali byť súdmi brané do úvahy, práve tak ani jeho svedecká výpoveď. Vo veci teda konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, ktorý mal byť vylúčený z úkonov trestného konania.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. namietal, že zákonné znaky trestného činu podvodu spočívajúce „v omyle alebo vo využití niečieho omylu“ neboli v jeho prípade naplnené. V prípade jeho odsúdenia absentoval na strane poškodených omyl v akejkoľvek mysliteľnej podobe. Išlo o súkromnoprávny vzťah, ktorý oba sudy kriminalizovali a prijali tak právne mylné rozhodnutie, ktoré spočívalo na nesprávnej právnej kvalifikácii skutku a tým došlo aj k porušeniu jeho práva na obhajobu.

V závere svojho mimoriadneho opravného prostriedku navrhol, aby dovolací súd vyslovil rozsudkom, že rozsudkom Okresného súdu Prievidza z 2. mája 2013 sp. zn. 1 T 207/2010 a naň nadväzujúcim uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 15. januára 2014 sp. zn. 3 To 70/2013 bol porušený zákon v ustanoveniach § 371 ods. 1 písm. c/, e/, i/ Tr. por. v jeho neprospech. Navrhol obe rozhodnutia zrušiť v celom rozsahu. Zrušiť navrhol aj všetky ďalšie rozhodnutia orgánov, ktoré na zrušené rozhodnutia právne nadväzujú a prikázať prvostupňovému súdu, aby vec znova prerokoval a rozhodol. Zároveň navrhol jeho okamžité prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Samosudca súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručil rovnopis dovolania ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté, s upozornením, že sa môžu v lehote, ktorú im určil, k dovolaniu obvineného vyjadriť. Uvedenú možnosť využili prokurátor i poškodený W.G..

Prokurátor vo svojom vyjadrení z 5. septembra 2014 (č. l. 621 - 622) uviedol, že dovolacie dôvody, ktoré obvinený uplatnil, nie sú dané, a preto navrhol dovolanie obvineného odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Poškodený W.G. vo svojom vyjadrení z 11. augusta 2014 (č. l. 620) reagoval na argumentáciu obvineného, že sú to všetko klamstvá.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, 3 Tr. por.). Dovolanie podal obvinený v súlade s ustanovením § 373 ods. 1 Tr. por. prostredníctvom obhajcu. Zároveň však zistil, že dovolanie obvineného je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôrazňuje, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávnych pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá zásada je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Dovolanie preto možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por., pričom dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 2 Tr. por.). Dovovací súd je viazaný uplatnenými dôvodmi dovolania a ich odôvodnením (§ 385 ods. 1 Tr. por.) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy. Právne fundovanú argumentáciu má zaistiť práve povinné zastúpenie obvineného obhajcom - advokátom.

Zároveň je potrebné poukázať na ustanovenie § 371 ods. 4 Tr. por., v zmysle ktorého dôvody podľa odseku 1 § 371 Tr. por. písm. a/ až písm. g/ nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

V predmetnej veci, ako už bolo vyššie konštatované, obvinený v dôvodoch odvolania proti rozsudku súdu prvého stupňa namietal iba vinu, resp. sa domáhal mimoriadneho zníženia trestu. Dovolací súd pripomína, že obvinený v konaní na súde prvého stupňa nenamietal, že v jeho trestnej veci mal konať orgán činný v trestnom konaní, ktorý mal byť vylúčený. Takéto pripomienky nevzniesol ani v dôvodoch odvolania proti rozsudku súdu prvého stupňa. Dovolaciemu súdu tak v akceptovaní dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. b/ Tr. por. bráni vyššie citované ustanovenie § 371 ods. 4 Tr. por.

Napriek tomu považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že v predloženom spisovom materiáli sa nenachádza žiadny dôkaz, ktorý by odôvodňoval opodstatnenosť námietky obvineného.

Obvinený ako ďalší dovolací dôvod uplatnil dôvod v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Právo na obhajobu každého, proti komu sa vedie trestné konanie, je v Trestnom poriadku upravené v § 2 ods. 9. Vyjadruje jeden z právnych princípov, na ktorých je vybudované trestné konanie a jeho zmyslom je zabezpečiť úplnú ochranu zákonných záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ako aj prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu a správneho rozhodnutiu. Toto právo primárne zahŕňa právo na osobnú obhajobu (§ 34 ods. 1 Tr. por.), právo nechať sa obhajovať obhajcom (§ 34 ods. 1, § 36 Tr. por.), ako aj právo na povinnú obhajobu (§ 37, § 38 Tr. por.). Jednotlivé zložky tohto práva sú v širšom zmysle upravené v ďalších ustanoveniach Trestného poriadku. Dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je však iba zásadné porušenie práva na obhajobu. Takým zásadným porušením by bolo najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37, ktoré by mohlo mať konkrétny vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania smerujúcich k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (napr. rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody) alebo meritórneho rozhodnutia. Dôležité sú preto i konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach.

Proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých, vo veci vykonaných dôkazov, dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo postupovať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Tr. por., podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Nevykonanie dokazovania v rozsahu predkladanom obvineným a hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nie je možné uplatňovať v rámci tohto dovolacieho dôvodu. Zo strany obvineného ide o zjavnú snahu hodnotenia vykonaných dôkazov v jeho prospech. Okrem toho dovolací súd pripomína, že v priebehu celého súdneho konania obvineného obhajoval ním zvolený obhajca, z čoho potom vyplýva, že k žiadnemu závažnému porušeniu práva na obhajobu nedošlo, a preto argumentáciu obvineného vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu dovolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

Napokon obvinený ako ďalší dovolací dôvod uplatnil dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu možno namietat, že skutok, zistený súdom v pôvodnom konaní, bol nesprávne kvalifikovaný ako trestný čin, hoci išlo o iný trestný čin alebo nešlo o žiadny trestný čin. Okrem týchto pochybení, ktoré sa týkajú právneho posúdenia skutku, možno tiež vytýkať iné chybné hmotnoprávne posúdenie, pod ktorým sa rozumie právne posúdenie inej skutkovej okolnosti, ktorá má význam z hľadiska hmotného práva. Z dikcie tohto ustanovenia vyplýva, že vo

vzťahu k zistenému skutku možno dovolaním namietat iba právne pochybenia. Dovolací súd nie je oprávnený v dovolacom konaní preskúmať postup súdov nižšieho stupňa pri dokazovaní a hodnotení dôkazov, ale vychádza iba z konečných skutkových zistení, ktoré urobili sudy nižšieho stupňa a v nadväznosti na tieto skutkové zistenia posudzuje správnosť aplikovaného právneho posúdenia. Tieto skutkové zistenia nemôže meniť ani dopĺňať. Najvyšší súd v dovolacom konaní nie je akousi treťou inštanciou, ktorá preskúmava skutkový stav veci, pretože ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa, ktorého závery môže dopĺňovať, prípadne korigovať iba odvolací súd v rámci konania o odvolaní na základe riadnych opravných prostriedkov.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že východiskom pre existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. sú skutkové zistenia vyjadrené v popise skutku v príslušnom výroku rozhodnutia vo veci samej, ktorá je právoplatne ukončená.

V posudzovanej veci však uplatnené dovolacie námietky obvineného tento dovolací dôvod nenapĺňajú. Obvinený totiž poukázaním na tento dovolací dôvod namieta, že súdmi zistený skutkový stav v bode 1/ napadnutého rozsudku nevykazuje všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu, z ktorého bol uznaný za vinného. Tento svoj názor vyvodzoval najmä z nesprávneho hodnotenia dôkazov, resp. nezabezpečenia všetkých dôkazov. Obvineným uplatnené námietky sa netýkajú hmotného práva, ale v skutočnosti sa týkajú porušenia procesných ustanovení (vykonávania dôkazov) a následne smerujú k revízii skutkových zistení v jeho prospech. Vlastne predkladá vlastnú verziu skutkového stavu, ktorá skutočnosť je však mimo uplatnený dovolací dôvod.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

V posudzovanej veci, ako už bolo vyššie uvedené, neboli splnené zákonné podmienky dovolania, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného W. Z. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.